
Clarifying the Efficiency and Role of Urban Management Performance on the Components of Social Security and Crime Prevention in Cities

Davood habibi ^{1*}

¹ PhD in Urban Planning, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Tehran, Iran.

Received Date: 15 May 2022 Accepted Date: 04 July 2022

Abstract

Background and Aim: People always seek to provide security as one of their basic needs, also it has been considered as one of the important indicators of the quality of urban life from urban planners and managers point of view. Precisely, feeling of social security in urban spaces is one of the most important indicators of quality of life for citizens. With the increasing necessity of creating security in societies, the tools, methods and approaches to create and maintain it have undergone transformation. Therefore, urban management is one of the important aspects of urban planning, which is directly related to human societies, especially urban society, and creating social security; therefore, the aim of this research is to review the role and position of urban management in improving the social security of cities.

Methods: Methodology of this paper is library-analytical. First, definitions and theories have been collected through library studies. Second, for the data analysis, the review of the theoretical foundations and the research conducted in this field, the components of social security and the impact of the performance and role of urban management on each of them have been discussed.

Findings and Conclusion: Studies show that based on the coefficient of determination, 28% of the variance of the dependent variable is explained by the independent variable. Beta coefficient (BTA) also indicates a direct relationship between two independent and dependent variables. As a result, through the regression analysis of two variables, it can be concluded that the level of social security and crime prevention increases with the improvement of urban management performance.

Keywords: Performance, Urban Management, Social security, Urban security.

---

* Corresponding Author: Davoud.habiby@gmail.com

Cite this article: Habibi, D..(2022). Clarifying the Efficiency and Role of Urban Management Performance on the Components of Social Security and Crime Prevention in Cities. *Journal of Sustainable Urban & Regional Development Studies (JSURDS)*, 3(3), 34-47.

تبیین کارایی و نقش عملکرد مدیریت شهری بر مؤلفه های امنیت اجتماعی و پیشگیری از جرم در شهرها

داود حبیبی^{*۱}

۱. دکتری شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۲/۲۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۷/۱۳

چکیده

زمینه و هدف: انسان همواره به دنبال تأمین امنیت به عنوان یکی از نیازهای اساسی خود است و احساس امنیت به عنوان یکی از شاخص‌های مهم کیفیت زندگی شهری، همواره مورد توجه برنامه ریزان و مدیران شهری بوده است، همچنین احساس امنیت اجتماعی در فضاهای شهری یکی از مهمترین شاخص‌های کیفیت زندگی مطلوب برای شهروندان محسوب می‌گردد. با افزایش ضرورت ایجاد امنیت در جوامع، ابزار، شیوه‌ها و رویکردهای ایجاد و حفظ آن دستخوش تحول شده است. از اینرو مدیریت شهری، از جنبه‌های مهم برنامه ریزی شهری بوده که با جوامع انسانی به ویژه جامعه شهری و ایجاد امنیت اجتماعی ارتباط مستقیم دارد؛ لذا هدف این تحقیق، مروری بر نقش و جایگاه عملکرد مدیریت شهری در ارتقاء بخشی امنیت اجتماعی شهرها می‌باشد.

روش بررسی: نگرش حاکم بر این تحقیق به صورت کتابخانه‌ای-تحلیلی است. در این تحقیق از طریق مطالعات کتابخانه‌ای اقدام به جمع‌آوری تعاریف و نظریات و تئوری‌ها شده است. در مرحله پس از تحلیل داده‌ها، بررسی مبانی نظری و تحقیقات صورت گرفته در این حوزه به برشمردن مؤلفه‌های امنیت اجتماعی و تأثیر عملکرد و نقش مدیریت شهری بر هر یک از آنها پرداخته شده است.

یافته‌ها و نتیجه‌گیری: بررسی‌ها نشان می‌دهد که بر اساس ضریب تعیین، ۲۸ درصد از واریانس متغیر وابسته، توسط متغیر مستقل تبیین می‌شود. ضریب بتا (BTA) نیز نشان‌دهنده ارتباط مستقیم بین دو متغیر مستقل و وابسته است. در نتیجه، از طریق تحلیل رگرسیون دو متغیره می‌توان نتیجه گرفت که با بهبود عملکرد مدیریت شهری سطح امنیت اجتماعی و پیشگیری از جرم نیز افزایش می‌یابد.

کلید واژه‌ها: عملکرد، مدیریت شهری، امنیت اجتماعی، امنیت شهری.

* نویسنده مسئول: Davoud.habiby@gmail.com

ارجاع به این مقاله: حبیبی، داود (۱۴۰۱). تبیین کارایی و نقش عملکرد مدیریت شهری بر مؤلفه‌های امنیت اجتماعی و پیشگیری از جرم در شهرها. فصلنامه مطالعات توسعه پایدار شهری و منطقه ای، ۳(۳)، ۳۴-۴۷.

مقدمه و بیان مسأله

در بررسی علل پیدایش شهر و این که چرا اجتماعات بشری در محیطی چون شهر گرد هم آمدند، نظریات مختلفی ارائه گردیده است که یکی از نظریات، مسأله امنیت و ابعاد ایمنی را در پیدایش شهر مؤثر می‌داند. حال با گذر قرن‌ها از پیدایش نخستین اجتماعات شهری، شهرها در نتیجه رشد گسترده کالبدی و جمعیتی خود درگیر مسائل جدیدی در چارچوب انواع مختلف ابعاد زندگی شهروندان هستند. در این میان امنیت شهری، به عنوان یکی از مسائل مهم در مباحث، اصطلاحات و ساماندهی شهری به حساب می‌آید (آذر و محمدی بیرنگ، ۱۳۹۸).

نیاز به امنیت در شهرها، بازتاب‌های فضایی و کالبدی را به عنوان یک اصل مهم و حیاتی به همراه داشته است. بنابراین، برقراری امنیت در ساختار شهری و برخورداری شهروندان از احساس امنیت، اهمیت فزاینده‌ای دارد. نظم و امنیت از نیازهای اولیه و حیاتی مهم شهروندان در شهر است، در واقع اساس زندگی شهری بر این دو محور قرار دارد. برخی از فضاهای شهری هستند که زمینه را برای برهم خوردن نظم و امنیت فراهم می‌کنند. فضا و جرم رابطه‌ای نزدیک با هم دارند. بنابراین شناخت این فضاها و تأثیر آن در کاهش امنیت و برهم خوردن نظم شهری از نکات بسیار مهمی است که طراحان و برنامه‌ریزان شهری در مدیریت شهرها باید به آن‌ها توجه ویژه‌ای داشته‌اند (بلویم^۱ و همکاران، ۲۰۱۵). در کنار مفهوم امنیت، «احساس امنیت» مطرح می‌شود. احساس امنیت را واکنش عاطفی به جرایم خشونت بار اجتماعی و آسیب‌های فیزیکی در نظر می‌گیرند و یا طیفی از واکنش‌های عاطفی و عملی به جرم و بی‌نظمی که افراد یا اجتماع با آن مواجه‌اند (گرت، ۲۰۱۵).

در عصر حاضر، محیط‌های نامطلوب شهری مشکلات بسیاری را برای شهروندان ایجاد کرده و در رشد آسیب‌های اجتماعی مؤثر هستند. با گسترش این آسیب‌ها، امنیت، رنگ می‌بازد و بر میزان جرم افزوده می‌شود؛ مردم در کنش‌های اجتماعی محتاطانه عمل می‌کنند و با هر اتفاقی، ترس و دلهره آن‌ها دو چندان می‌شود و در نتیجه احساس ناامنی می‌کنند (دای^۲ و همکاران، ۲۰۱۳). موضوع ناامنی در شهرهای بزرگ ناشی از آسیب‌های اجتماعی درون خود جامعه شهری است. از آن‌جا که محله‌های شهری بخش تفکیک‌ناپذیر حیات کلی شهری محسوب می‌گردد، ضروری است تا موضوع امنیت در شهرها با نگاه جزئی مورد توجه قرار گیرد (ادیبی و عظیمی، ۱۳۹۱).

این نوشتار سعی بر آن دارد ضمن مروری کوتاه بر بُن‌مایه‌های حاضر (مدیریت شهری و امنیت اجتماعی)، به تبیین و شناخت عوامل مؤثر بر امنیت در فضاهای شهری و مولفه‌های امنیت اجتماعی شهرها می‌پردازیم، زیرا شناخت این عوامل گام اولیه و پایه‌ای در راستای مباحث مرتبط با امنیت شهری می‌باشد. با در اختیار گذاشتن این شناخت به مدیران شهری در جهت تقویت و بازسازی ایمنی شهرها می‌توان شهرها را از بسیاری بلایای طبیعی و انسانی که امنیت شهرها را به خطر می‌اندازد، ایمن نگه داشت.

مبانی نظری پژوهش

تقریباً از دهه ۱۹۷۰ میلادی و به دلیل رشد شتابان جمعیت شهری و افزایش بی‌رویه ناهنجاری‌های اجتماعی در شهرها، توجه ویژه‌ای به بررسی‌های مکانی جرایم شهری به وجود آمد. سپس موضوع پیشگیری از جرایم بسط داده شد و به پیشگیری از جرایم از طریق طراحی محیطی توجه ویژه شد. تا آنجا که برخی طرفداران جلوگیری جمعی از جرم، نظر جیکوبز را در نظم اجتماعی طبیعی و غیر رسمی انتخاب نموده‌اند و هیچ نیازی به نهادهای ثانویه همچون پلیس برای کاهش ترس نمی‌بینند (Renauer, 2007).

¹ Bloboum

² Day

اهمیت توجه به احساس امنیت از آن جهت است که احساس امنیت، بستر ساز توسعه جوامع انسانی است و سعادت یک اجتماع در گرو حفظ و بقای امنیت و احساس ناشی از آن است (احسانی فرد و همکاران، ۱۳۹۲).

در سال ۱۹۶۱ جین جیکوبز موضوع وحشیگری خیابانی را مورد بررسی قرار داد. او معتقد بود مشکل عدم امنیت بسیاری از نقاط شهر ها، گروه های جمعیتی بزهکار یا فقر نیست بلکه آنها به عنوان یک نقطه شهری، از نظر فیزیکی قادر به اعمال امنیت و سرزندگی ناشی از آن نیستند (جیکوبز، ۱۳۸۶).

با مطرح شدن نظریه پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی، الیزابت وود و اسکلامو انجل از جمله کسانی بودند که به حمایت از آن پرداختند. انجل اعتقاد داشت که با مشخص کردن حدود مالکیت، کاهش یا افزایش دسترسی به محل و نیز بالابردن نظارت شهروندان از طریق محیط کالبدی، می توان در کاهش جرایم تأثیر مستقیم اعمال نمود (Robinson, 1996). نوع دیگری از پیشگیری از جرم را کلارک در سال ۱۹۹۲ مطرح کرد که پیشگیری وضعی از جرم نام دارد و با عقاید اسکار نیومن سازگاری زیادی دارد او معتقد بود با تقسیم بخش های بزرگ فضاهای عمومی و واگذار نمودن آنها به تک تک افراد و گروه های کوچک، می توان فضا را به وسیله مردم کنترل نمود (نیومن، ۱۳۸۷).

رایج ترین رویکرد مدنظر در پژوهش های معاصر در رابطه با امنیت به بررسی تأثیر شرایط محیطی بر احساس امنیت در شهرها پرداخته است و سایر جنبه ها یا از قلم افتاده یا در سطح محدود بررسی شده اند. در واقع در این پژوهش ها توجهی به موثر ترین معیار و یا مهم ترین معیارهای کالبدی و محیطی تأثیرگذار در امنیت اجتماعی مشخص و شناسایی نمی شوند و در اکثر پژوهش های صورت گرفته به یکسری از معیارهای کالبدی تأثیر گذار بر امنیت اجتماعی دست پیدا کرده اند. در هر شهری نقاطی وجود دارد که از لحاظ وقوع جرم و ناامنی ضریب بالایی را دارند. باید توجه داشت که این نقاط به یکباره و در یک زمان معین به وجود نیامده اند و ماحصل یک دوره و روند تدریجی در لی دوران تغییراتی است که در شهرها بوجود آمده اند.

در این بین پژوهشگران نقش تغییرات کالبدی و محیطی که در شهرها و محلات آنها در حلی ادوار گذشته به وجود آمده را به عنوان معیار اصلی میزان امنیت تلقی کرده اند، اما پرسش اینجاست که در ابتدا باید چگونه و به چه شکلی این نقاط را به صورت دقیق مشخص کرد. در واقع به چه روشی باید این نقاط جرم خیز و ناامن و همچنین نقاط امن شهری و محلی را در سطح شهر به صورت بسیار دقیق مشخص کرد و همچنین پرسش دوم اینجاست که این عوامل کالبدی با چه زیر معیارهایی بر سطح امنیت شهری تأثیر گذار هستند و در بین این زیر معیارها کدام یک بیشترین تأثیر گذاری را دارند. باید توجه داشت که شناسایی تقاطع امن و جرم خیز و ناامن شهری دارای یک پروسه زمان بر و از همه مهم تر دقیق است. این بررسی شامل همکاری با نیروی پلیس و دریافت اطلاعات از آنها و سپس تحلیل این اطلاعات با استفاده از نرم افزار جی آی اس ماست که به ابزار تحلیل هات اسپات شهرت دارد و بی تردید یکی از دقیق ترین ابزارها برای تحلیل و آنالیز نقاط با موضوعات متفاوت شهری است. محیط کالبدی شهر و محله به عنوان زمینه اصلی وقوع جرایم می توانند نقش مهمی در پیشگیری از وقوع جرایم داشته باشند (حاتمی و ذاکر حقیقی، ۱۳۹۹).

مفاهیم، دیدگاه ها و مبانی نظری امنیت و امنیت شهری

واژه "امنیت" در کاربرد عام به معنای رهایی از مخاطرات مختلف است. فرهنگ آکسفورد این واژه را با عبارت زیر تعریف کرده است: "شرایطی که در آن یک موجود در معرض خطر نبوده یا از خطر محافظت می شود" (کینگ و موری، ۱۳۸۳).

به اعتقاد چپمن خصوصیات کالبدی فضا مستعد تأثیر گذاری بر رفتار هستند چرا وضع و شکل فضا می توانند در ایجاد آسایش یا ناراحتی مؤثر باشد (چپمن، ۱۳۸۶). از سویی، بی توجهی به تأثیرپذیری متقابل انسان و فضای شهری، سبب ایجاد فضاهای شهری بی هویت و فاقد تأثیر مناسب بر مخاطبان گردیده که خود سبب کاهش میزان امنیت محیطی در فضاهای شهری شده است (Clancy, 2011). امن بودن فضای دارای دو مؤلفه است: ۱- ایمنی، ۲- امنیت. در مؤلفه ایمنی، اشاره به موارد و عوامل محیطی است که در صورت عدم تأمین شرایط مطلوب وقوع حوادث اجتناب ناپذیر است و خطرات به صورت بالقوه و بالفعل جان و مال حاضران، عابران و ناظران را تهدید خواهد نمود (حاتمی و ذاکر حقیقی، ۱۳۹۹).

مؤلفه امنیت نیز اشاره به جرایم علیه اشخاص و اموال آنها دارد که در صورت عدم تأمین شرایط پیش گیری کننده، اموال و جان حاضران، عابران و ناظران را به صورت بالقوه و بالفعل تهدید خواهد نمود. یک فضای شهری امن در معنای کامل آن شامل هر دو مؤلفه فوق الذکر می شود و شرایطی که از فصل مشترک این دو به وجود آید را می توانیم به عنوان فضای شهری امن توصیف کنیم (Rotlaroch, 2010).

در واقع ترس از جرم در یک جامعه به عنوان یک عامل نفاق، مشکلی بزرگتر از خود جرم است. مردم اغلب از جاهایی که احساس در معرض خطر بودن، آسیب دیدن و به طور کلی ناامن بودن دارند، دوری می کنند و به تدریج این محیط های متروک می شوند، اگر چه در ابتدا واقعا ناامن نبوده اند، اکنون واقعا به مکان هایی برای سوء استفاده و فعالیت های مجرمانه تبدیل می شوند؛ بنابراین ایجاد محیطی که مردم را جذب و تشویق به پیاده روی (بدون ترس و حس ناامنی) بکند، در واقع شمار مردم ناظر را افزایش می دهد که این نیروی مردمی برای امنیت خود مردم، بسیار قوی عمل می کند و کیفیت زندگی در آن محیط را افزایش می دهد (Lubuva and Mtani, 2004).

بنابراین احساس امنیت در فضای شهری از یک سو با مسائل اجتماعی از جمله جرم ارتباط پیدا می کند، از سوی دیگر باید میان ترس و خطر و احساس امنیت کردن و در امان بودن تفاوت قائل شد. از نظر علمی درک اثرات جرم یعنی ترس از وقوع جرم به اندازه خود آن، یعنی خطر های آماری حاصل از وقوع جرم اهمیت دارد. واکنش نسبت به ترس از قربانی شدن، باعث می شود که بسیاری از مردم از خطرات دوری کنند یا حداقل میزان در معرض خطر قرار گرفتن شان را کاهش دهند، که این خود می تواند به عدم حضور مردم نه تنها در یک مکان خاص بلکه در بیشتر فضاهای عمومی منجر شود (Carmona, 2003).

عوامل تأثیرگذار کالبدی بر امنیت

در شرایطی که زندگی بشر هر روز بیشتر و بیشتر در مادی گرایی فرو می رود، «سکونت» نیز از مفهوم کیفی خود دور میشود. زمانی در هویت بانی و تعلقات مکانی ساکنان، مفهوم سکونت و انواع سکونتگاه های عامل قابل توجهی بود ولی کم کم اهمیت کیفی و غیر مادی خود را از دست داد. به قولی سکونت، چیزی جز داشتن سقفی بالای سر و چند متر زمینی زیر پا نیست. این تعریف نشان دهنده دور شدن از کیفیت و مطلوبیت فضاهای سکونتی و توجه صرف بر بعد مادی سکونت است (وارثی و کریمی، ۱۳۹۶).

با این همه، معمولاً در محیط های شهری، عوامل کالبدی بیشترین نقش را در افزایش و یا کاهش احساس امنیت به خود اختصاص می دهند، معمولاً مهم ترین نحوه تأثیر این عوامل، کاهش یا افزایش دید و نظارت عمومی است. به علاوه عناصر کالبدی فضای شهری می توانند از طریق ایجاد مانع در برابر منابع بالقوه خطر نیز موجب افزایش احساس امنیت گردند. خصوصیات برخی فضاهای شهری به گونه ای است که زمینه ترس بیشتری را فراهم می آورد.

براساس نظریه اسکار نیومن (۱۹۷۳)، فضاهایی که امکان دیدن و دیده شدن در آنها بیشتر باشد و در ضمن امکان کمی برای فرار فراهم آورند، پتانسیل کمتری برای فعالیت مجرمان فراهم می آورند. از این رو، برای مثال استدلال می شود

که دیوارها و پرچین‌ها می‌توانند به عنوان موانع فیزیکی و محلی مناسب برای پنهان شدن مجرمان تلقی شوند و حس نامنی را افزایش دهند. در حالی که وجود نشانه‌ای که حاکی از نظارت مردم بر محله باشد می‌تواند حس امنیت را افزایش دهد (Schweitzer, 1977 & Newman, 1996).

نظریات بسیاری بر تأثیر گذاری کالبد بر امنیت اشاره می‌کنند که برخی از آنها عبارتند از: چپمن: به اعتقاد چپمن خصوصیات کالبدی فضا مستعد تأثیر گذاری بر رفتار هستند چراکه وضع و شکل فضا می‌توانند در ایجاد آسایش یا ناراحتی مؤثر باشند (چپمن، ۱۳۸۶).

جاکوب: جاکوب به مسئله امنیت و نیز عوامل بازدارنده فضایی و کالبدی اشاره نموده است: به نظر وی نشانه یک شهر موفق آن است که فرد در خیابان‌ها و کوچه‌ها و دیگر فضاهای شهر که مملو از غریبه است احساس امنیت و اطمینان کند و نباید خود به خود احساس کند که مورد تهدید است (حاتمی و ذاکر حقیقی، ۱۳۹۹).

شکل ۱. معیارهای کالبدی مؤثر بر ایجاد امنیت در فضاهای شهری از دیدگاه رویکرد CPTED (Minnery et al., 2005)

راجر ترانسیک: راجر ترانسیک در کتاب بازیابی فضاهای گمشده به مسئله فضاهای بی استفاده یا فضاهایی که استفاده کافی از آن‌ها به عمل نمی‌آید، توجه می‌کند. از نظر او فضاهای شهری بی استفاده فضاهایی هستند که هیچگونه اثر مثبتی در محیط اطراف و استفاده کنندگان ندارند، فضاهایی که به طور ضعیفی تعریف شده‌اند. مرز و محدوده قابل اندازه‌گیری ندارند و میان عناصر شهر پیوستگی ایجاد نمی‌کنند. این فضاها بقایای زمین‌های اطراف ساختمان‌های

مرتفع، میدان های بدون استفاده پارکینگ ها و زمین هایی است که در حاشیه راه ها وجود دارد و بدون حضور انسان رها شده اند و هیچکس به محتوای آنها اهمیت نمی دهد (ترانسیک، ۱۹۸۶).

جرم و فضای شهری

گفته می شود که جرم یکی از مسائل اصلی تهدید کننده کیفیت زندگی شهری است، به همین دلیل افراد از مکان هایی که توأم با خطر شخصی و جانی است دوری می جویند (Blobaum Hu-neck, 2005). در این میان (پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی) بر این فرض استوار است که با طراحی صحیح محیط می توان علاوه بر بهبود کیفیت زندگی، از میزان جرایم نیز کاست (Park, 2010). ایده اصلی تأثیر فضاها در خشونت و پیشگیری از خشونت از طریق تغییر محیط، برای نخستین بار از سوی نیومن و جیکوبز شکل گرفت. کل هدف این ایده، کنترل جرم قبل از کنترل مجرم بود. چشمان محققان بر روی فضاها فیزیکی متمرکز بود و رابطه فضا با جرم پرسش اصلی بوده است (Timothy, 2006). به عبارت دیگر، اگر محیط به نحوی طراحی شود که بتواند موجب بهبود نظارت افراد شده، تعلق ساکنان آن را به قلمرو خود بالا برده و تصویری مثبت از فضا ایجاد کند، فرصت های مجرمانه کاهش خواهد یافت و مجرمان از ارتکاب جرم باز خواهند ماند (Cozens et al, 2005).

در واقع ترس از جرم در یک جامعه به عنوان یک عامل نفاق، مشکلی بزرگتر از خود جرم است. مردم اغلب از جاهایی که احساس در معرض خطر بودن، آسیب دیدن و به طور کلی نامن بودن دارند، دوری می کنند و به تدریج این محیط ها متروک می شوند، اگر چه در ابتدا واقعاً ناامن نبوده اند، اکنون به مکان هایی برای سوء استفاده و فعالیت های مجرمانه تبدیل می شوند؛ بنابراین ایجاد محیطی که مردم را جذب و تشویق به پیاده روی (بدون ترس و حس نا امنی) بکند، در واقع شمار مردم ناظر را افزایش می دهند که این نیروی مردمی برای امنیت خود مردم، بسیار قوی عمل می کند و کیفیت زندگی را در آن محیط افزایش می دهد (Lubura & Mtani 2004).

پت ترلا (۲۰۰۴)، سه رکن اساسی پیشگیری از جرم را در حوزه قانون، پیشگیری های اجتماعی و برنامه ریزی و طراحی های مناسب محیطی می داند که بدون توجه به آن نمی توان از جرائم قابل انتظار در محیط کاست.

شکل ۲. سه رکن اصلی پیشگیری از جرم (منبع: پترلا، ۲۰۰۴).

پیشینه پژوهش

پژوهش‌های بسیاری نشان داده‌اند که متغیرهای فیزیکی در افزایش یا کاهش فرصت‌های وقوع جرم‌های شهری نقش مهمی دارند. جیکوبز بر اهمیت تخصیص فضاهای عمومی به الگو و قابلیت حرکت و حضور مردم در فضاهای شهری تاکید دارد و می‌گوید مردم تمایل دارند از طریق فضاهایی با سایر افراد ارتباط برقرار کنند و از فضاهای متروک دوری کنند (Jacobs, 1965).

باساو، در پژوهشی در شهر پورتو آلگرو، به بررسی رابط بین سطوح خرد و کاربری‌های حاشیه‌ای و فاقد تحرک و جنبش پرداخت و به این نتیجه رسید که جرم‌ها در سطوح جامع شهر کم‌رنگ‌تر و محدودتر از سطوح حاشیه‌ای است. بیلر (۲۰۱۱)، در پایان‌نامه‌ای با عنوان برنامه‌ریزی برای امنیت فضاهای عمومی، به ارزیابی و سنجش امنیت در فضاهای عمومی شهر برلین پرداخته است. از جمله شاخص‌های مورد بررسی در این پژوهش می‌توان به علائم، مالکیت، استراحتگاه، تنوع مکان‌های نشست، روشنایی، غذیه‌فروشی، تزئینات بصری و هنری، دسترسی، خرد اقلیم، ناحیه تجاری، دوربین‌های امنیتی و غیره اشاره کرد.

نیمز و چمیتز (۲۰۰۷)، در مقاله‌ای با عنوان روشی برای سنجش امنیت فضاهای دسترسی عمومی، به ارائه معیارها و شاخص‌هایی برای سنجش امنیت فضاها پرداخته‌اند. این معیارها در قالب چهار دسته کلی قوانین، نظارت، طراحی محیطی و دسترسی تعریف شده‌اند.

نیومن (۱۹۹۶)، در کتاب معروف (ایجاد فضای قابل دفاع) با مقایسه میان میزان جرم در ساختمان‌های کم‌ارتفاع، با ارتفاع متوسط و بلند مرتبه، نشان می‌دهد که میزان بروز جرم در فضای بیرونی ساختمان‌های بلند مرتبه به شکلی معنادار افزایش می‌یابد.

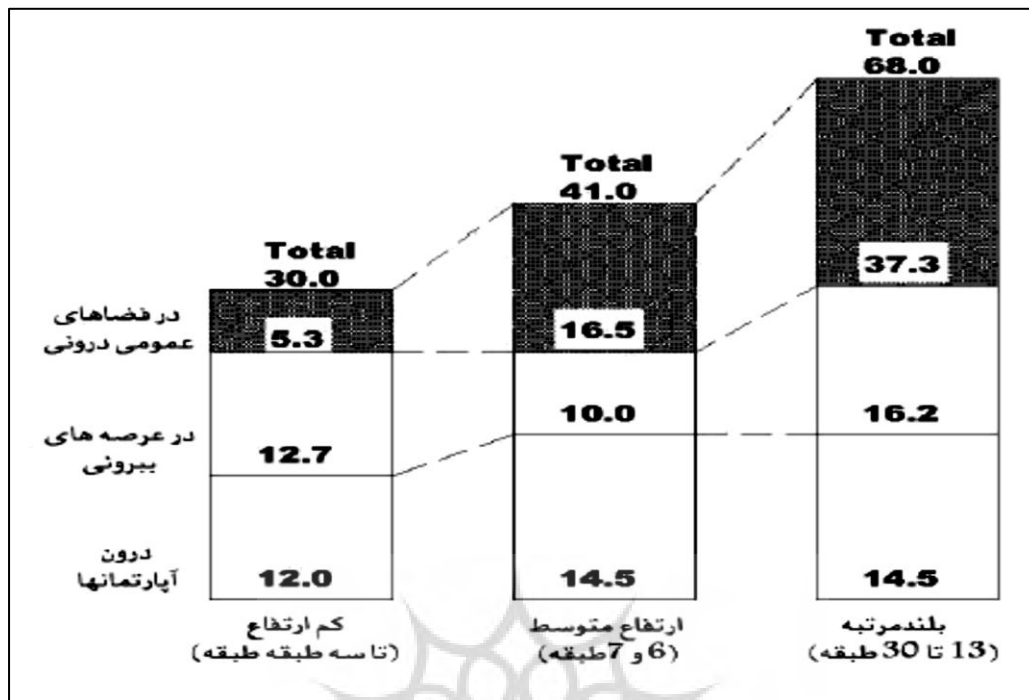
اگرچه میزان جرم درون آپارتمان‌ها در هر سه حالت ساختمان‌های کم‌ارتفاع، متوسط و بلند مرتبه تقریباً برابر بوده است این میزان در فضای شهری مجاور ساختمان‌های مرتفع‌تر افزایش یافته است. اما نکته قابل توجه، اختلاف فاحش موجود در میزان جرم خیزی فضاهای عمومی درونی محوطه‌های داخلی مجموعه‌های بلند مرتبه در مقایسه با ساختمان‌های کم‌ارتفاع است. البته ذکر این نکته نیز ضروری است که بخشی از این مسئله نیز به عوامل اجتماعی از جمله ازدحام جمعیت در بلند مرتبه‌ها و در نتیجه عدم شناخت همسایگان از یکدیگر مربوط می‌گردد (حاتمی و ذاکر حقیقی، ۱۳۹۹).

گلی (۱۳۹۰)، در مقاله‌ای با عنوان زنان و امنیت در فضاهای عمومی شهری، به سنجش میزان احساس امنیت زنان در پارک آزادی شهر شیراز پرداخته است. از جمله نتایج پژوهش این است که عوامل محیطی مانند کاربری اراضی، تنوع کاربری‌های پیرامون و ساعت‌های فعالیت آنها، با افزایش حس امنیت زنان رابطه‌ای معنادار دارد.

محسنی تبریزی و همکاران (۱۳۹۰)، در مقاله‌ای با عنوان فضاهای بی‌دفاع شهری و خشونت، به ارزیابی جرایم در ۱۲ فضای عمومی شهر تهران پرداخته‌اند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که عدم روشنایی، عدم تراکم ساختمانی، وجود نقاط فرورفته یا برآمده، کمبودن ساختمان‌ها و غیره در بروز انواع جرایم و خشونت‌ها مؤثر هستند.

الیاس زاده مقدم و ضابطیان (۱۳۸۹)، در پژوهشی با عنوان بررسی شاخص‌های برنامه‌ریزی شهری مؤثر در ارتقای امنیت زنان در فضاهای عمومی با رویکرد مشارکتی، نتیجه گرفته‌اند که هر چه میزان تردد زنان بیشتر بوده است، میزان احساس امنیت بیشتری داشته‌اند. همچنین مشخص گردیده با افزایش میزان خوانایی و آشنایی فضا، ارتقای شهرت فضاها، نظارت بر فضا، دسترسی به امداد، ارتقای حیات شبانه و کارایی حمل و نقل عمومی میزان احساس امنیت درک شده از فضا افزایش می‌یابد.

شکل ۴. رابطه بین تراکم و جرم (حاتمی و ذاکر حقیقی، ۱۳۹۹).

روش‌شناسی پژوهش

نگرش حاکم بر این تحقیق به صورت کتابخانه‌ای-تحلیلی است. در این تحقیق از طریق مطالعات کتابخانه‌ای اقدام به جمع‌آوری تعاریف و نظریات و تئوری‌ها شده است. در مرحله پس از تحلیل داده‌ها، بررسی مبانی نظری و تحقیقات صورت گرفته در این حوزه به برشمردن مولفه‌های امنیت اجتماعی و تاثیر عملکرد و نقش مدیریت شهری بر هر یک از آنها پرداخته و در نهایت پیشنهادات و راهکارهای لازم جهت رسیدن به این معیارها ارائه شده است.

جمع‌آوری داده‌ها نیز پیمایشی با ابزار پرسشنامه می‌باشد. جامعه آماری شامل کلیه کارکنان، فرماندهان و مدیران شاغل در ناجا و مدیریت شهری استان کهگیلویه و بویراحمد است که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و براساس فرمول کوکران ۳۸۲ نفر تعیین و مشخص گردید. به منظور جمع‌آوری داده‌ها از دو پرسشنامه تعامل مدیریت شهری و امنیت اجتماعی استفاده شده است. روایی پرسشنامه از طریق خبرگان و اهل فن و پایایی آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۸۱ و ۸۴ درصد بدست آمده که نشان دهنده وجود پایایی بسیار بالایی برای پرسشنامه می‌باشد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها، با توجه به نرمال بودن داده‌ها از آزمون پارامتریک رگرسیون خطی استفاده شده است.

یافته‌های استنباطی: در این بخش به آزمون فرضیه‌های تحقیق توسط تحلیل رگرسیون پرداخته شده است. پیش از تحلیل رگرسیون خطی، باید از نرمال بودن متغیرهای اندازه‌گیری شده اطمینان حاصل کرد؛ بنابراین از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف بهره‌برداری شده است. فرضیه صفر در این آزمون عبارت است از نرمال بودن متغیر مورد مطالعه. نتایج در جدول شماره (۱) ارائه شده است. فرضیه صفر در این آزمون، نرمال بودن متغیرهای تحقیق می‌باشد.

جدول ۱. آزمون نرمال بودن متغیرها

متغیر	آماره Z	سطح معناداری
تمرکززدایی و رضایت مندی	۱/۲۵۴	۰/۱۰۱
پاسخ‌گویی به مردم و توزیع عادلانه	۰/۹۷۶	۰/۰۸۹
هدایت نهادهای محلی	۱/۰۲	۰/۰۶۰۲
اصلاح قوانین شهری	۱/۱۱۴	۰/۰۹۵
رعایت اعتقادات و آداب و رسوم و فرهنگ مردم	۱/۰۷۹	۰/۰۵۵
طراحی محیطی مناسب	۱/۳۲۴	۰/۱۰۳
افزایش مشارکت مردمی	۱/۰۱۷	۰/۰۶۶
تعامل مدیریت شهری	۱/۱۵۴	۰/۳۰۵
امنیت اجتماعی و پیشگیری از جرم	۱/۱۹۷	۰/۰۸۸

همانطور که جدول بالا نشان می‌دهد معناداری تمام متغیرها بزرگتر $0/05$ می‌باشد بنابراین تمام متغیرها نرمال هستند.

همبستگی متغیرها: با توجه به نرمال بودن متغیرها، برای بررسی وجود همبستگی، بین مدیریت شهری و امنیت اجتماعی و پیشگیری از جرم از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است.

جدول ۲. جدول همبستگی بین متغیرهای مستقل و وابسته

متغیرها	تمرکززدایی و رضایت مندی	پاسخ‌گویی به مردم و توزیع عادلانه	هدایت نهادهای محلی	اصلاح قوانین شهری	رعایت اعتقادات و آداب و رسوم و فرهنگ مردم	طراحی محیطی مناسب	افزایش مشارکت مردمی	تعامل مدیریت شهری
امنیت اجتماعی و پیشگیری از جرم	۰/۵۵۳	۰/۳۴۸	۰/۴۰۱	۰/۳۰۲	۰/۱۸۹	۰/۲۳۶	۰/۳۸۴	۰/۳۲۵
سطح معناداری	۰۰/۰۰۰	۰۰/۰۰۰	۰۰/۰۰۰	۰۰/۰۰۰	۰۰/۰۰۰	۰۰/۰۰	۰۰/۰۰۰	۰۰/۰۰۰

براساس اطلاعات جدول بالا، سطح معناداری همبستگی بین تعامل مدیریت شهری و تمامی مؤلفه‌های آن با امنیت اجتماعی، کوچکتر از $0/05$ می‌باشد که به معنی وجود همبستگی بین آنها است.

با توجه به اهداف تحقیق، جهت تعیین رابطه بین متغیر مستقل (مدیریت شهری) و متغیر وابسته (امنیت اجتماعی) و میزان تأثیرگذاری متغیر مستقل بر متغیر وابسته، از تحلیل رگرسیون دو متغیره و برای تعیین سهم هر یک از شاخص‌های متغیر مستقل بر متغیر وابسته از رگرسیون چند متغیره استفاده شده است. جدول (۳) نشان‌دهنده میزان رابطه و تأثیرگذاری متغیر مستقل بر وابسته است. نتایج حاصل از جدول حاکی از آن است که دو متغیر فوق‌الذکر با یکدیگر رابطه معنادار داشته و مقدار آلفا کوچکتر از $0/05$ ($a \leq 0/05$) می‌باشد و این بدین معناست که متغیر مستقل بر متغیر وابسته

تأثیر داشته و تغییرات متغیر وابسته را تبیین می‌کند، از سوی دیگر، F مشاهده شده در سطح ($p \leq 0/05$) معنادار است که نشان می‌دهد رابطه میان متغیرهای مستقل و وابسته در معادله رگرسیون، خطی است.

جدول ۳. تحلیل رگرسیون دو متغیره تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب استاندارد نشده (B)	ضریب استاندارد شده (BTA)	T سطح معناداری	R سطح معناداری	R2 سطح معناداری	F سطح معناداری
مدیریت شهری	امنیت اجتماعی و پیشگیری از جرم	۰/۳۳۳	۰/۵۳۵	۵/۵۴	۰/۵۳۵	۰/۲۸۵	۱۴/۴۹۷۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

همان طور که جدول نشان می‌دهد هر چه BETA و T به دست آمده بزرگ‌تر و سطح معناداری کوچک‌تر باشد بدین معنی است که متغیر مستقل تأثیر زیادی بر متغیر وابسته دارد، با توجه به نتایج رگرسیونی بین دو متغیر که (sig= ۰/۰۰۰) و آلفا کوچک‌تر از ۰/۰۵ است و با توجه به مقدار R2 (ضریب تعیین) می‌توان گفت که متغیر وابسته متأثر از متغیر مستقل می‌باشد، براساس ضریب تعیین، ۲۸ درصد از واریانس متغیر وابسته، توسط متغیر مستقل تبیین می‌شود. ضریب بتا (BTA) نیز نشان‌دهنده ارتباط مستقیم بین دو متغیر مستقل و وابسته است. در نتیجه، از طریق تحلیل رگرسیون دو متغیره می‌توان نتیجه گرفت که با بهبود عملکرد مدیریت شهری سطح امنیت اجتماعی و پیشگیری از جرم نیز افزایش می‌یابد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

در گذشته امنیت در فضای شهر بیشتر به بررسی مسائلی نظیر «تحلیل علل جرایم و بزهکاری های شهری و پراکندگی فضایی آنها در محیط های شهری» می پرداخت. اما امروزه امنیت در فضای شهر در چارچوب عناصر مختلف توسعه، معنا می یابد. وجود مسائلی از قبیل: «شرایط اجتماعی شهرها، شکل گیری فضاهای چند بعدی، کارکرد فضاهای شهری، نبود امکانات و خدمات رفاهی، تراکم جمعیت و آلودگی های زیست محیطی» می تواند بر میزان امنیت در محیط های شهری تأثیرات چشمگیری داشته باشد. اما باید گفت که در بررسی عنصر امنیت در فضای شهر، سایر حوزه های شهری به مطالعه آن می پردازند. لذا این علوم با در کنار یکدیگر قرار گرفتن می توانند به چگونه شکل گیری امنیت در فضای شهر بیاندیشند. در مجموع، امنیت در فضای شهر «یعنی اینکه تمام شهروندان شهر از آرامش و عدم هراس از هر گونه خطر و تهدیدی علیه شهر، طبیعت شهروندان، تأسیسات، ساختمان ها، خیابان ها، پارک ها و... که آرامش شهروندان را تهدید کننده است».

با توجه به اهداف تحقیق، جهت تعیین رابطه بین متغیر مستقل (مدیریت شهری) و متغیر وابسته (امنیت اجتماعی) و میزان تأثیرگذاری متغیر مستقل بر متغیر وابسته، از تحلیل رگرسیون دو متغیره و برای تعیین سهم هر یک از شاخص‌های متغیر مستقل بر متغیر وابسته از رگرسیون چند متغیره استفاده شده است. یافته ها نشان‌دهنده میزان رابطه و تأثیرگذاری متغیر مستقل بر وابسته است. نتایج حاصل از جدول حاکی از آن است که دو متغیر فوق‌الذکر با یکدیگر رابطه معنادار داشته و مقدار آلفا کوچک‌تر از ۰/۰۵ ($\alpha \leq 0/05$) می‌باشد و این بدین معناست که متغیر مستقل بر متغیر وابسته تأثیر داشته و

تغییرات متغیر وابسته را تبیین می‌کند، از سوی دیگر، F مشاهده شده در سطح ($p \leq 0/05$) معنادار است که نشان می‌دهد رابطه میان متغیرهای مستقل و وابسته در معادله رگرسیون، خطی است. همانطور که نتایج نشان می‌دهد هر چه $BETA$ و T به دست آمده بزرگ‌تر و سطح معناداری کوچک‌تر باشد بدین معنی است که متغیر مستقل تأثیر زیادی بر متغیر وابسته دارد، با توجه به نتایج رگرسیونی بین دو متغیر که ($sig = 0/000$) و α کوچک‌تر از $0/05$ است و با توجه به مقدار R^2 (ضریب تعیین) می‌توان گفت که متغیر وابسته متأثر از متغیر مستقل می‌باشد، براساس ضریب تعیین، ۲۸ درصد از واریانس متغیر وابسته، توسط متغیر مستقل تبیین می‌شود. ضریب بتا (BTA) نیز نشان‌دهنده ارتباط مستقیم بین دو متغیر مستقل و وابسته است. در نتیجه، از طریق تحلیل رگرسیون دو متغیره می‌توان نتیجه گرفت که با بهبود عملکرد مدیریت شهری سطح امنیت اجتماعی و پیشگیری از جرم نیز افزایش می‌یابد. با توجه به نتایج این تحقیق، پیشنهادهای زیر در برخی حوزه‌ها ارائه می‌گردد:

- ✓ ضرورت توجه شهرداری و سازمان‌های متولی امور شهری به بافت‌های فرسوده شهری، سازماندهی تاسیسات شهری که می‌توانند به نحوی امنیت افراد را تهدید کنند از قبیل: ساختمان‌های مخروبه یا نیمه کاره و امکانات شهری فرسوده و قدیمی، ضرورت رسیدگی به روشنایی خیابان‌ها و معابر.
- ✓ تامین روشنایی بیشتر خیابان‌ها و کوچه‌ها.
- ✓ شهرداری صاحبان زمین‌های خالی و متروکه را وادار به ساخت دیوار کند تا امکان جمع شدن معتادین در آن مکان از بین برود همچنین امکان‌گیر افتادن افراد در آن مکان‌ها نباشد.
- ✓ رعایت اصول عدالت اجتماعی در روند تهیه طرح‌ها و توزیع خدمات در سطح مناطق شهری به منظور تاثیرگذاری مثبت بر رضایتمندی اجتماعی.

منابع و مأخذ

- ادیبی سعدی نژاد، ف؛ عظیمی، آ. (۱۳۹۰). تبیین امنیت در محیط شهری بر مبنای پارامترهای کالبدی و طراحی (مطالعه مورد بابلسر)، فصلنامه آمایش محیط، دوره ۴، شماره ۱۵، صص ۸۱-۱۰۵.
- آذر، ع، محمدی، بیرنگ، م. (۱۳۹۸). تحلیل احساس امنیت زنان در فضاهای عمومی با تأکید بر پارک‌های شهری مطالعه موردی: تبریز، دوفصلنامه علمی پژوهشی پژوهش‌های بوم‌شناسی شهری، سال دهم، شماره ۲۲، صص ۱۶-۱.
- احسانی فرد، علی اصغر. شعاعی، حمیدرضا. مالکی شجاع، کیانا. (۱۳۹۲). ارزیابی میزان احساس امنیت شهروندان در شهرهای جدید مورد پژوهی: شهر جدید اشتهارد، نشریه مدیریت شهری، شماره ۳۱، صص ۳۱۷-۳۳۴.
- الیاس زاده مقدم، سیدنصرالدین. ضابطیان، الهام. (۱۳۸۹). بررسی شاخص‌های برنامه ریزی شهری مؤثر در ارتقای امنیت زنان در فضاهای عمومی با رویکرد مشارکتی، نشریه هنرهای زیبا، شماره ۴۴، صص ۴۳.
- تبریزی، محسن. قهرمانی، علیرضا. سهراب یاهک، سجاد (۱۳۹۰). فضاهای بی دفاع شهری و خشونت مطالعه موردی فضاهای بی دفاع شهر تهران، نشریه جامع‌شناسی کاربردی، شماره ۴۴، صص ۵۱ - ۷۰.
- بیگ بابایی، ب؛ عالی‌باف، ح؛ رضوی زاده، ا. (۱۳۹۶). بررسی تأثیر شفافیت در مدیریت شهری بر مشارکت و اعتماد اجتماعی (مطالعه موردی: شهر میانه اندام مرنده)، کنفرانس ملی پژوهش‌های نوین در مهندسی عمران، معماری و مدیریت شهری، اصفهان، دانشگاه فرزندانگان اصفهان.

- پوراحمد، ا. مهدی، ع. مهدیان بهنمیری، م. (۱۳۹۲). امنیت شهری؛ فضاهای عمومی، بررسی و سنجش سطح امنیت پارک های شهری در سطح منطقه ۲ شهر قم، پژوهش های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، سال دوم، شماره پیاپی ۵.
- توسلی، محمد حسن. (۱۳۹۴). بازتاب نظم و امنیت در متون ادب فارسی، فصلنامه نظم و امنیت انتظامی، سال هشتم، شماره ۳۱.
- جان پرور، محسن. حیدری موصولو، طمورث. (۱۳۹۰). آسیب شناسی فضای سایبری در امنیت اجتماعی، فصلنامه نظم و امنیت انتظامی، دوره ۴، شماره ۱۵، صص ۱۷۶-۱۴۱.
- جینوز، جین. (۱۳۸۶). مرگ و زندگی شهرهای بزرگ، آمریکایی، ترجمه: حمیدرضا پارسا و آرزو افلاطونی، دانشگاه تهران.
- چپمن، دیوید. (۱۳۸۶). آفرینش محلات و مکان ها در محیط انسان ساخت، ترجمه شهرزاد فریادی و منوچهر طبیبان، نشر دانشگاه تهران.
- حسین زاده دلیر، ک. اکبرپور سراسکانروز، م. حسینی، م. ح. (۱۳۹۱). مدیریت شهری در شهرهای میانی ایران، فضای جغرافیایی، دوره ۱۲، شماره (۳۷ و ۳۷)، صص ۱۵۹-۱۸۱.
- حسین زاده دلیر، ک. پور محمدی، م. ر. قربانی، ر. زالی، ن. (۱۳۸۹). مهندسی مجدد فرآیند برنامه ریزی با تأکید بر کاربرد آینده نگاری، جغرافیا و توسعه، شماره ۲۰.
- حاتمی، یاسر. ذاکر حقیقی، کیانوش. (۱۳۹۹). تاثیر گذاری فضاهای کالبدی بر احساس امنیت اجتماعی در محلات شهری مطالعه موردی: شهر همدان، فصلنامه علمی پژوهشی آمایش جغرافیایی فضا، سال ۱۰، شماره مسلسل ۳۶، صص ۱۹۷-۲۱۸.
- رفیعی، حسن رضا. پارسای، رضا. (۱۳۹۴). نقش شهرداری ها در ارتقای امنیت اجتماعی حاشیه شهرها، فصلنامه علمی دانش انتظامی پلیس پایتخت، سال هشتم، شماره ۱، پیاپی ۲۴، صص ۵۷-۳۵.
- زیاری، ک. (۱۳۹۰). بررسی آسایش و امنیت در محله های شهر یزد، پژوهش های جغرافیای انسانی، شماره ۷۶.
- سالار، روح الله. مستجابی، حمید. رضائی، محسن. رمضان زاده، سعید. (۱۳۹۸). تاثیر تعامل مدیریت شهری بر امنیت اجتماعی، پژوهش نامه نظم و امنیت انتظامی، سال سیزدهم، شماره اول، پیاپی ۴۹، بهار ۱۳۹۹.
- شامی افریارت، ا. (۱۳۹۶). بررسی و تأثیر نقش مدیریت شهری در امنیت اجتماعی و پیشگیری از جرائم محیطی در شهرستان پاکدشت)، پایان نامه ارشد حقوق، استاد راهنما- مسعود بیرانوند، دانشگاه آزاد واحد شهر قدس.
- ضرابی، ا. جمالی نژاد، م. (۱۳۸۹). بررسی نقش مدیریت هماهنگ شهری در تحقق بخشی میزان امنیت اجتماعی (مطالعه موردی: استان اصفهان)، دوفصلنامه مدیریت شهری، دوره ۸، شماره ۲۶، صص ۲۴۰-۲۲۵.
- عبادی نژاد، سیدع. بیات، ن. رستگار، ا. زمانی، ح. (۱۳۹۶). جایگاه پلیس در مدیریت یکپارچه شهری (مورد مطالعه: استان کرمانشاه)، فصلنامه پژوهش های مدیریت انتظامی، دوره ۱۲، شماره ۱، صص ۵۴-۲۹.
- قاسمی، و. طاهری، ز. مهربانی، م. (۱۳۹۲). تبیین رفاه اجتماعی و تأثیر آن بر احساس امنیت (مطالعه موردی: شهر اصفهان)، برنامه ریزی توسعه و رفاه اجتماعی، دوره ۵، شماره ۱۷، صص ۱۷۶-۱۳۱.
- کامران، فریدون. عبادتی نظولو، سمیه. (۱۳۹۳). بررسی اقتصادی و اجتماعی موثر بر احساس آرامش و امنیت اجتماعی دانشجویان زن کارشناسی ارشد جامعه شناسی دانشگاه های تهران، فصلنامه پژوهشی اجتماعی، سال ۳، شماره ۶، صص ۴۴-۵۶.
- گلی، علی. (۱۳۹۰). زنان و امنیت در فضاهای عمومی شهری مطالعه موردی پارک آزادی شیراز، نشریه جامع شناسی تاریخی، شماره ۲، صص ۱۴۳-۱۶۵.

نیومن، اسکار. (۱۳۸۷). خلق فضاهای قابل دفاع، فائزه رواقی و کاوه صابر، انتشارات طحان، تهران.
وارثی، حمیدرضا. کریمی، لیلا. (۱۳۹۶). تحلیل جغرافیایی ساختمان های بلندمرتبه مطالعه موردی: مناطق جنوب رودخانه زاینده رود در شهر اصفهان، مجله آمایش جغرافیایی فضا، سال هفتم، شماره مسلسل بیست و چهارم، تابستان ۹۶.

Andersen, P. D., & Rasmussen, B. (2014). Introduction to foresight and foresight processes in practice: Note for the PhD course Strategic Foresight in Engineering. Department of Management Engineering, Technical University of Denmark.

Blobaum, A. & Hunecke, M. (2015) "Perceived Danger in Urban Public Space; The Impacts of Physical Features and Personal Factors", *Environment and Behavior*, 37(4): 465-486.

Blobaum, A., and Hunecke, M. 2005. Perceived danger in urban public space-The Impacts of Physical Features and Personal Factors, *Environment and Behavior*, 37:465-486.

Clancey, G. 2011. Crime prevention programs/initiatives found to be particularly valuable and relevant in Australia.

Carmona, M., Heath, T., Taner, O., and Tiesdell, S. 2003. "Public Places, Urban Spaces". Oxford: Architectural Press.

Cozens, P. M., & Saville, G., and Hillier, D. 2005. Crime prevention through environmental design (CPTED): a review and modern bibliography, *Journal of Property Management*, 23: 328-356.

Day, K. Stump, C. & Carreon, D. (2013) "Confrontation and Loss of Control: Masculinity and Men's Fear in Public Space", *Journal of Environmental Psychology*, 558: 311-322.

Jacobs, J. 1965. *The Dead and Life of Great American Cities*, New York, Random House.

Gert, V.B. (2015) "Fear of crime :feeling (un) safe and (in) secure in the is ksociety". Available from.

Kotus, J., & Sowada, T. (2017). Behavioural model of collaborative urban management: extending the concept of Arnstein's ladder. *Cities*, 65(Supplement C), 78-86 .

Trancik, R. 1986. *Finding lost space*. New York: van nostrand reinhold.

Timothy, C.O. 2006. Physical Deterioration, Disorder, and Crime, *Criminal Justice Policy Review*, 17: 173-187.

Lubuva, J., and Mtani, A. 2004. *Urban Space and Security: A Case of the Dar es Salaam, Safety Audits for Women, Dar es Salaam, Tanzania*.

Minnery, John Lim Bill. 2005. Measuring Crime Prevention through Environmental Design *Jurnal of Architectural And Plannig Research*, Vol. 330.

King, G. and Murray, C. 2002. Rethinking Human Security. *Political Science Quarterly*. 116: 4.

Park, H. 2010. Designing out Crime in South Korea: Qualitative Analysis of Contemporary CPTED-Related Issues, Asia Pacific Journal of Police & Criminal Justice, 8(2): 21-48.

Petrella, A., and Laura. 2004. "Urban Space and Security Policies: between Inclusion and Privatization". UN-HABITAT, World Urban Forum, Barcelona, Spain.

Renauer, B.C. 2007. Reducing Fear of Crime: Citizen, Police, or Government Responsibility?, The Journal of Police Quarterly, 10(1): 41-62.

Robinson, M. 1996. The theoretical of CPTED 25 years of Responses to .Ray Jeffry, edited by: William laufer and Freda Adler, Appalachian state university Department of political science and criminal justice.

Rothroch ,Sara, E. 2010. Antiterrorism design and public safety: reconciling CPTED with the post Massachusetts Institute of Technology. Dept. of Urban Studies and Planning.

Schweitzer, J.H. et.al. 1977. "The Impact of the Built Environment on Crime and Fear of Crime in Urban Neighborhoods", Journal of Urban Technology, 6: 3.

